Zbiór Orzeczeń

POSTANOWIENIE TRYBUNAŁU (dziewiąta izba)

z dnia 16 stycznia 2014 r.*

Rolnictwo — Rozporządzenie (WE) nr 1698/2005 — EFRROW — Wymogi dotyczące formy prawnej lokalnych grup działania — Zmiana wspomnianych wymogów — Kompetencje państw członkowskich — Granice

W sprawie C-24/13

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Fővárosi közigazgatási és munkaügyi bíróság (Węgry) postanowieniem z dnia 3 stycznia 2013 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 21 stycznia 2013 r., w postępowaniu:

Dél-Zempléni Nektár Leader Nonprofit kft.

przeciwko

Vidékfejlesztési miniszter,

TRYBUNAŁ (dziewiąta izba),

w składzie: M. Safjan, prezes izby, J. Malenovský i A. Prechal (sprawozdawca), sędziowie,

rzecznik generalny: P. Cruz Villalón,

sekretarz: A. Calot Escobar,

uwzględniając podjętą po zapoznaniu się ze stanowiskiem rzecznika generalnego decyzję o rozstrzygnięciu sprawy postanowieniem z uzasadnieniem zgodnie z art. 53 § 2 i art. 99 regulaminu postępowania przed Trybunałem,

wydaje następujące

Postanowienie

1 Niniejszy wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005 z dnia 20 września 2005 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) (Dz.U. L 277, s. 1) i rozporządzenia Komisji (WE) nr 1974/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005 (Dz.U. L 368, s. 15).

* Język postępowania: węgierski.

2 Wniosek ten został złożony w ramach sporu toczącego się pomiędzy Dél-Zempléni Nektár Leader Nonprofit kft. (zwanej dalej „DZNLN") a vidékfejlesztési miniszter (węgierskim ministrem rozwoju obszarów wiejskich) w przedmiocie decyzji o odebraniu DZNLN statusu lokalnej grupy działania, z którego spółka ta korzystała.

Ramy prawne

Prawo Unii

3 Rozporządzenie nr 1698/2005 ustanawia zasady udzielania pomocy z EFRROW.

4 Artykuł 15 ust. 1 tego rozporządzenia stanowi, co następuje:

„EFFROW działa w państwach członkowskich poprzez programy rozwoju obszarów wiejskich. Programy te wdrażają strategię rozwoju obszarów wiejskich poprzez szereg środków zgrupowanych zgodnie z osiami określonymi w tytule IV, do osiągnięcia których potrzebna będzie pomoc z EFFROW.

Każdy program rozwoju obszarów wiejskich obejmuje okres pomiędzy dniem 1 stycznia 2007 r. a dniem 31 grudnia 2013 r.".

5 W ramach systemu pomocy osi 4 „Leader" art. 61 rozporządzenia nr 1698/2005 stanowi, że:

„Podejście Leader obejmuje przynajmniej następujące elementy:

a) lokalne strategie rozwoju dotyczące prawidłowo zidentyfikowanych obszarów wiejskich o zasięgu mniejszym niż regionalny;

b) lokalne partnerstwa publiczno-prywatne (zwane dalej »lokalnymi grupami działania«);

c) oddolne podejście z kompetencjami decyzyjnymi po stronie lokalnych grup działania w sprawie opracowywania i wdrażania lokalnych strategii rozwoju;

d) wielosektorowe projektowanie i wdrażanie strategii oparte na interakcji pomiędzy uczestnikami i projektami z różnych sektorów gospodarki lokalnej;

[…]

g) tworzenie sieci partnerstw lokalnych".

6 Artykuł 62 rozporządzenia nr 1698/2005, zatytułowany „Lokalne grupy działania", stanowi, że:

„1. Partnerskie podejście [do] rozwoju lokalnego jest realizowane przez lokalne grupy działania spełniające następujące warunki:

a) muszą one oferować zintegrowaną lokalną strategię rozwoju opartą przynajmniej na elementach określonych w art. 61 lit. a)–d) i g) oraz być odpowiedzialne za jej realizację;

b) muszą składać się z grupy już zakwalifikowanej do inicjatyw Leader II […] lub Leader+ […], lub zgodnie z podejściem Leader, albo być nową grupą reprezentującą partnerów z różnych lokalnych sektorów społeczno-ekonomicznych na danym terytorium. Na poziomie podejmowania decyzji

partnerzy ekonomiczni i społeczni, jak również inni przedstawiciele społeczeństwa obywatelskiego, tacy jak rolnicy, kobiety wiejskie, młodzi ludzie oraz ich stowarzyszenia, muszą stanowić przynajmniej 50% składu partnerstwa lokalnego;

c) muszą wykazywać się zdolnością do określenia i wdrażania strategii rozwoju dla obszaru.

2. Instytucja zarządzająca zapewnia, aby lokalne grupy działania wybrały podmiot prowadzący sprawy administracyjne i finansowe, zdolny do administrowania środkami publicznymi i zapewnienia zadowalającego funkcjonowania partnerstwa, albo zrzeszyły się w prawnie ukonstytuowanej wspólnej strukturze, której skład gwarantuje zadowalające funkcjonowanie partnerstwa oraz zdolność do administrowania środkami publicznymi.

[…]

4. Lokalne grupy działania wybierają projekty, które mają być finansowane w ramach strategii. Mogą również wybierać projekty współpracy".

Postępowanie główne i pytania prejudycjalne

7 DZNLN, spółka z ograniczoną odpowiedzialnością o celach niezarobkowych, została uznana za lokalną grupę działania Leader decyzją Új Magyarország Vidékfejlesztési Program Irányító Hatósága (instytucji zarządzającej programu rozwoju obszarów wiejskich „Nowe Węgry") z dnia 26 września 2008 r.

8 DZNLN następnie prowadziła działalność jako lokalna grupa działania Leader przy poszanowaniu wymogów wynikających zarówno z prawa Unii, jak i z prawa krajowego.

9 Wyżej wymieniony status został odebrany DZNLN w drodze decyzji z dnia 26 kwietnia 2012 r., ze skutkiem od dnia 30 kwietnia 2012 r., z tego względu, że na podstawie art. 2 ust. 1–3 wydanego przez ministra rozwoju obszarów wiejskich rozporządzenia 54/2011, począwszy od tego dnia, status lokalnej grupy działania Leader mogą może przysługiwać jedynie stowarzyszeniom, z wyłączeniem zatem w szczególności podmiotów prowadzących działalność, tak jak DZNLN, w formie spółek handlowych o celach niezarobkowych.

10 Fővárosi közigazgatási és munkaügyi bíróság (sąd administracyjny i pracy w Budapeszcie), do którego DZNLN wniosła skargę kwestionującą wspomnianą decyzję, zastanawia się nad zgodnością tej decyzji z rozporządzeniami nr 1698/2005 i nr 1974/2006. Sąd ten postanowił zatem zawiesić postępowanie i skierować do Trybunału następujące pytania prejudycjalne:

„1) Czy [rozporządzenia nr 1698/2005 oraz nr 1974/2006] należy interpretować w taki sposób, że stworzone w związku ze wsparciem dla rolnictwa lokalne grupy działania mogą przybierać w danym państwie członkowskim jedynie przewidzianą w prawie tego państwa formę prawną?

2) Czy na podstawie ww. rozporządzeń można wprowadzić rozróżnienie tego rodzaju, że prawodawca krajowy uznaje za istniejące jedynie te lokalne grupy działania, które mają określoną formę prawną, ustanawiając warunki różniące się od tych przewidzianych w art. 62 ust. 1 rozporządzenia nr 1698/2005 lub też bardziej od nich rygorystyczne?

3) Czy zgodnie z ww. rozporządzeniami wystarczy, że w danym państwie członkowskim lokalne grupy działania spełniają jedynie warunki przewidziane w art. 62 ust. 1 rozporządzenia nr 1698/2005? Czy to państwo członkowskie może ograniczyć zakres tego przepisu w ten sposób, że w odniesieniu do podmiotów spełniających przewidziane [we wspomnianym] art. 62 ust. 1 […] warunki ustanawia ono różniące się od nich wymogi formalne lub prawne?

4) Czy ww. rozporządzenia należy interpretować w taki sposób, że dane państwo członkowskie w ramach przysługującego mu zakresu swobodnego uznania może podjąć decyzję o likwidacji lokalnych grup działania, które spełniają warunki przewidziane w art. 62 ust. 1 rozporządzenia nr 1698/2005, i przez cały okres prowadzenia przez nie działalności przestrzegały wszystkich odpowiednich przepisów krajowych i wspólnotowych, a zezwolić jedynie na prowadzenie działalności przez te lokalne grupy działania, które mają nową formę prawną?

5) Czy ww. rozporządzenia należy interpretować w taki sposób, że dane państwo członkowskie może – w odniesieniu do realizowanych już lub zaplanowanych programów pomocowych – w odpowiednim przypadku zmienić ramy prawne działalności prowadzonej przez lokalne grupy działania?

6) Jak należy interpretować ww. rozporządzenia w przypadku likwidacji lokalnych grup działania prowadzących dotychczas swą działalność w sposób skuteczny i zgodny z prawem? Co dzieje się w takim przypadku ze zobowiązaniami zaciągniętymi i z prawami nabytymi przez te lokalne grupy działania, biorąc w szczególności pod uwagę podmioty, których dotyczy ta likwidacja, jako całość?

7) Czy art. 62 ust. 2 rozporządzenia [nr 1698/2005] należy interpretować w taki sposób, że dopuszczalny i zgodny z prawem jest przepis, w którym dane państwo członkowskie ustanawia wymóg, aby lokalne grupy działania Leader w formie spółek handlowych o celach niezarobkowych przekształciły się w ciągu roku w stowarzyszenia z tego tylko względu, iż jedynie forma prawna stowarzyszenia jako organizacji społecznej może w odpowiedni sposób zapewnić, że stworzona zostanie sieć między lokalnymi podmiotami, uwzględniając, że zgodnie z obecnie obowiązującym węgierskim prawem podstawowym celem spółki handlowej jest osiąganie zysku, a fakt istnienia interesów gospodarczych wyklucza publiczne pozyskiwanie i przystępowanie nowych wspólników?”.

W przedmiocie pytań prejudycjalnych

11 Tytułem wstępu należy przypomnieć, po pierwsze, że zgodnie z art. 99 regulaminu postępowania przed Trybunałem, jeżeli odpowiedź na pytanie prejudycjalne można wywieść w sposób jednoznaczny z orzecznictwa lub nie pozostawia ona żadnych uzasadnionych wątpliwości, Trybunał może w każdej chwili, na wniosek sędziego sprawozdawcy i po zapoznaniu się ze stanowiskiem rzecznika generalnego, orzec w formie postanowienia z uzasadnieniem. W ramach niniejszej sprawy należy zastosować ten przepis w odniesieniu do pytań od pierwszego do piątego oraz siódmego.

12 Po drugie, zgodnie z art. 53 § 2 tego regulaminu, jeżeli wniosek jest oczywiście niedopuszczalny, Trybunał, po zapoznaniu się ze stanowiskiem rzecznika generalnego, może w każdej chwili wydać postanowienie z uzasadnieniem. W ramach niniejszej sprawy należy zastosować ten przepis w odniesieniu do pytania szóstego.

W przedmiocie pytań od pierwszego do trzeciego

13 Zwracając się z trzema pierwszymi pytaniami, które należy rozważać łącznie, sąd odsyłający w istocie pyta, czy rozporządzenia nr 1698/2005 i nr 1974/2006 należy interpretować w ten sposób, że wymagają one przyjęcia przepisów krajowych przewidujących, iż lokalna grupa działania spełniająca wszystkie warunki wymienione w art. 62 ust. 1 rozporządzenia nr 1698/2005 podlega ponadto obowiązkowi przyjęcia określonej formy prawnej i innym wymogom z nimi związanym, zakazują przyjęcia tych przepisów lub na nie zezwalają.

14 W tym względzie należy przypomnieć w pierwszej kolejności, że chociaż przepisy rozporządzeń mają z reguły, ze względu na sam ich charakter i ich funkcję w systemie źródeł prawa Unii, bezpośredni skutek w krajowych porządkach prawnych, bez konieczności przyjmowania środków wykonawczych przez władze krajowe, wprowadzenie w życie niektórych ich przepisów może jednakże wymagać przyjęcia środków wykonawczych przez państwa członkowskie (zob. w szczególności wyrok z dnia 25 października 2012 r. w sprawie C-592/11 Ketelä, pkt 35 i przytoczone tam orzecznictwo).

15 Z utrwalonego orzecznictwa wynika w tym kontekście, że państwa członkowskie mogą przyjmować środki w celu wykonania rozporządzenia, jeżeli nie stanowią one przeszkody w jego bezpośrednim stosowaniu ani nie maskują charakteru aktu prawa Unii tego rozporządzenia oraz określają korzystanie z zakresu swobodnego uznania przyznanego im na mocy tego rozporządzenia, przy zachowaniu granic wyznaczonych jego przepisami (ww. wyrok w sprawie Ketelä, pkt 36 i przytoczone tam orzecznictwo).

16 Należy więc odwołać się do właściwych przepisów rozpatrywanego rozporządzenia, interpretowanych w świetle jego celów, aby ustalić, czy przepisy te zakazują, nakazują lub umożliwiają państwu członkowskiemu przyjęcie niektórych środków wykonawczych, a w szczególności w tym ostatnim przypadku, czy rozważany środek wpisuje się w ramy zakresu swobodnego uznania przyznanego każdemu państwu członkowskiemu (ww. wyrok w sprawie Ketelä, pkt 37 i przytoczone tam orzecznictwo).

17 W drugiej kolejności należy przypomnieć, że zgodnie z art. 51 ust. 1 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej (zwanej dalej „kartą") jej postanowienia mają zastosowanie do państw członkowskich wyłącznie w zakresie, w jakim stosują one prawo Unii. Przy jego wprowadzaniu w życie państwa członkowskie są zobowiązane również do zapewnienia poszanowania ogólnych zasad tego prawa, takich jak w szczególności zasada równego traktowania, zasada pewności prawa, zasada ochrony uzasadnionych oczekiwań i zasada proporcjonalności (zob. w szczególności wyroki: z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie C-313/99 Mulligan i in., Rec. s. I-5719, pkt 46; a także z dnia 4 czerwca 2009 r. w sprawie C-241/07 JK Otsa Talu, Zb.Orz. s. I-4323, pkt 46).

18 W świetle informacji przypomnianych w pkt 15 i 16 niniejszego postanowienia należy przede wszystkim zaznaczyć, że rozporządzenie nr 1698/2005 nie zawiera uregulowań dotyczących określonej formy prawnej, jaką powinny przybrać lokalne grupy działania. W tym względzie wspomniane rozporządzenie ogranicza się do ustanowienia w art. 62 ust. 2, że instytucja zarządzająca zapewnia, aby lokalne grupy działania wybrały podmiot prowadzący sprawy administracyjne i finansowe, zdolny do administrowania środkami publicznymi i zapewnienia zadowalającego funkcjonowania partnerstwa, albo zrzeszyły się w prawnie ukonstytuowanej wspólnej strukturze, której skład gwarantuje zadowalające funkcjonowanie partnerstwa oraz zdolność do administrowania środkami publicznymi.

19 W tych okolicznościach i w szczególności w świetle wyboru, który oferuje instytucji zarządzającej ten art. 62 ust. 2, rozporządzenie nr 1698/2005 nie może być interpretowane w ten sposób, że nakłada na państwa członkowskie obowiązek zapewnienia, aby lokalne grupy działania przybrały określoną formę prawną.

20 Następnie należy stwierdzić, że wspomniany art. 62 ust. 2 nie może również być interpretowany w ten sposób, iż stoi on na przeszkodzie temu, by państwa członkowskie wymagały przyjęcia przez lokalne grupy działania określonej formy prawnej, dając w ten sposób pierwszeństwo jednemu z dwóch sposobów, do których odsyła wspomniany przepis.

21 Jak wynika z samego brzmienia art. 62 ust. 2, jego jedynym celem jest przyczynienie się do zapewnienia zadowalającego funkcjonowania partnerstwa i jego zdolności do administrowania środkami publicznymi.

22 Uwzględniając zaś w szczególności informacje zawarte w art. 61 i art. 62 ust. 1 rozporządzenia nr 1698/2005, z których wynika, że lokalna grupa działania stanowi partnerstwo publiczno-prywatne, w skład którego wchodzą różnego rodzaju partnerzy prywatni i które winno mieć uprawnienia decyzyjne oraz zdolność do określenia i wdrażania lokalnej strategii rozwoju, za którą jest ono odpowiedzialne, należy stwierdzić, że obowiązek wykorzystania przy tworzeniu takiej grupy określonej formy prawnej może przyczynić się w bardzo skuteczny sposób do osiągnięcia wspomnianego celu. W tym zakresie nałożenie takiego obowiązku objęte jest zasadniczo zakresem swobodnego uznania, jakim dysponują państwa członkowskie przy wprowadzaniu w życie rozporządzenia nr 1698/2005.

23 Wreszcie w odniesieniu do kwestii, czy przyjmując przepisy takie jak te będące przedmiotem postępowania głównego, władze krajowe nie przekroczyły granic swobodnego uznania przysługującego im przy wprowadzaniu w życie rozporządzenia nr 1698/2005, należy przypomnieć, że jak wynika z utrwalonego orzecznictwa, konieczność dokonania wykładni prawa Unii, która będzie pomocna dla sądu krajowego, wymaga w szczególności, aby sąd ten określił ramy faktyczne i prawne, w które wpisane są przedłożone przez niego pytania, lub aby co najmniej sąd ten wyjaśnił sytuacje faktyczne, które są podstawą tych pytań (zob. w szczególności wyrok z dnia 31 stycznia 2008 r. w sprawie C-380/05 Centro Europa 7, Zb.Orz. s. I-349, pkt 57 i przytoczone tam orzecznictwo).

24 Należy natomiast zauważyć w tym względzie, że poza twierdzeniem, iż z art. 2 ust. 1–3 rozporządzenia ministerialnego 54/2011 wynika, że począwszy od dnia 30 kwietnia 2012 r., tylko podmioty korzystające z formy prawnej stowarzyszenia mogą mieć status lokalnej grupy działania Leader, postanowienie odsyłające nie zawiera żadnych informacji o innych warunkach i przepisach charakteryzujących ustanowione w ten sposób nowe ramy prawne i nie wyjaśnia ponadto, jakie szczególne cechy prawne muszą spełniać „stowarzyszenia" zgodnie z obowiązującym prawem krajowym. Poza tym wspomniane postanowienie nie zawiera żadnych informacji dotyczących wcześniejszych obowiązujących krajowych ram prawnych ani jasnych wskazówek w odniesieniu do przyczyn, które doprowadziły właściwy organ do zastąpienia ich nowymi ramami prawnymi.

25 W związku z powyższym należy stwierdzić, że treść postanowienia odsyłającego nie pozwala Trybunałowi na udzielenie sądowi odsyłającemu wskazówek wykraczających poza te mające charakter ogólny, przypomniane już w pkt 15–17 niniejszego postanowienia.

26 W tym względzie należy w szczególności przypomnieć, że informacje zawarte w postanowieniach odsyłających służą nie tylko umożliwieniu Trybunałowi udzielenia użytecznej odpowiedzi, ale także umożliwieniu państwom członkowskim oraz zainteresowanym stronom przedstawienia uwag zgodnie z art. 23 statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Zgodnie zaś z utrwalonym orzecznictwem obowiązkiem Trybunału jest czuwanie, aby ta możliwość była zachowana, zważywszy, że na mocy tego postanowienia statutu zainteresowanym stronom doręczane są jedynie postanowienia odsyłające (zob. w szczególności postanowienie z dnia 28 czerwca 2000 r. w sprawie C-116/00 Laguillaumie, Rec. s. I-4979, pkt 14 i przytoczone tam orzecznictwo).

27 W powyższym zakresie okoliczność, że rząd węgierski w uwagach na piśmie dołożył starań, by dokładniej określić krajowe uregulowania, których sama znajomość umożliwiłaby udzielenie w takim przypadku bardziej szczegółowych odpowiedzi na kwestie podniesione w pytaniach prejudycjalnych, nie może usunąć wyżej wymienionych braków cechujących postanowienie odsyłające.

28 Ponadto należy zauważyć, że choć pytania sądu odsyłającego dotyczą formalnie rozporządzenia nr 1974/2006, to wspomniany sąd ani w tych pytaniach, ani w treści postanowienia odsyłającego nie wskazał przepisu rzeczonego rozporządzenia, w odniesieniu do którego w szczególności zwrócił się o udzielenie wykładni, ani, a fortiori, nie udzielił jakiegokolwiek wyjaśnienia dotyczącego związku, jaki wykazał on między tym przepisem a postępowaniem głównym lub przedmiotem tego postępowania. W tych okolicznościach nie ma konieczności badania pytań przedstawionych w świetle rozporządzenia nr 1974/2006.

29 Mając na względzie ogół powyższych rozważań, na trzy pierwsze pytania należy odpowiedzieć, że przepisy rozporządzenia nr 1698/2005, a w szczególności art. 61 i 62 tego rozporządzenia, należy interpretować w ten sposób, iż nie wymagają one ani co do zasady nie zakazują przyjęcia przepisów krajowych przewidujących, że lokalna grupa działania spełniająca wszystkie warunki wymienione w art. 62 ust. 1 tego rozporządzenia może prowadzić działalność tylko w określonej formie prawnej. Sąd odsyłający musi jednak upewnić się, że takie uregulowanie nie stoi – ze względu na wszystkie swe istotne cechy – na przeszkodzie możliwości bezpośredniego zastosowania rzeczonego rozporządzenia i że dookreśla ono korzystanie z zakresu swobodnego uznania przyznanego państwom członkowskim na mocy tego rozporządzenia w taki sposób, iż granice wyznaczone jego przepisami pozostają nieprzekroczone. Sąd odsyłający musi podobnie upewnić się, że to uregulowanie krajowe jest zgodne z postanowieniami karty i ogólnymi zasadami prawa Unii.

W przedmiocie pytań czwartego, piątego i siódmego

30 W pytaniach czwartym, piątym i siódmym, które należy rozważyć łącznie, sąd odsyłający dąży w istocie do ustalenia, czy prawo Unii stoi na przeszkodzie temu, aby uregulowanie krajowe przewidujące, że lokalne grupy działania mogą prowadzić swą działalność jedynie w określonej formie prawnej, było stosowane, po upływie rocznego okresu przejściowego, w odniesieniu do lokalnych grup działania, które zostały skutecznie utworzone w innej formie prawnej na podstawie wcześniej obowiązującego uregulowania krajowego, pomimo że programy pomocowe są już realizowane, a związany z nimi okres programowania właśnie trwa.

31 Jak wynika z pkt 17 niniejszego postanowienia, państwa członkowskie, przyjmując uregulowanie takie jak to będące przedmiotem postępowania głównego, są w szczególności zobowiązane do zapewnienia poszanowania karty i ogólnych zasad prawa Unii.

32 Do tych ogólnych zasad należy zasada pewności prawa, która wymaga, aby uregulowanie pociągające za sobą niekorzystne skutki dla jednostek było jasne i precyzyjne, natomiast sposób jego stosowania był możliwy do przewidzenia dla podmiotów nią objętych (zob. w szczególności wyrok z dnia 7 czerwca 2005 r. w sprawie C-17/03 VEMW i in., Zb.Orz. s. I-4983, pkt 80 i przytoczone tam orzecznictwo).

33 Trybunał orzekł już, że jednostka nie może oczekiwać całkowitego braku zmian ustawodawczych, może jedynie kwestionować sposób wprowadzenia takiej zmiany. W tym względzie zasada pewności prawa wymaga w szczególności, aby ustawodawca wziął pod uwagę szczególną sytuację podmiotów i w razie potrzeby dostosował odpowiednio stosowanie nowych przepisów prawnych (zob. ww. wyrok w sprawie VEMW i in., pkt 81 i przytoczone tam orzecznictwo).

34 W tym kontekście należy stwierdzić, że rocznego okresu przejściowego mającego na w celu umożliwienie podmiotom, których dotyczy dostosowanie się do nowego uregulowania, takiego jak będące przedmiotem postępowania głównego, nie można co do zasady uznać za nieracjonalny.

35 W odniesieniu do pozostałych aspektów charakteryzujących wspomniane uregulowanie należy stwierdzić, że sąd odsyłający nie przedstawił w postanowieniu odsyłającym wystarczających informacji, które pozwoliłyby Trybunałowi na udzielenie temu sądowi użytecznej odpowiedzi wykraczającej poza przypomnienie zasad już sformułowanych w pkt 15–17 niniejszego postanowienia w ramach odpowiedzi na trzy pierwsze pytania prejudycjalne.

36 Z wyjątkiem bowiem wyjaśnienia związanego z długością okresu przejściowego zawarty w postanowieniu odsyłającym opis mających znaczenie dla sprawy krajowych ram prawnych, jak już zauważono w pkt 24 niniejszego postanowienia, jest pobieżny. Podobnie należy zauważyć, że w postanowieniu tym brakuje jakichkolwiek informacji dotyczących z jednej strony warunków charakteryzujących pierwotne uznanie DZNLN za istniejącą jako lokalna grupa działania i charakteryzujących zobowiązania prawne, z których z tego tytułu korzystała ta spółka ze strony

różnego rodzaju organów, a także z drugiej strony konkretnych następstw, jakie ma dla podmiotu takiego jak DZNLN przejście do formy prawnej stowarzyszenia w ramach nowego rozwiązania prawnego wprowadzonego w drodze rozporządzenia ministerialnego 54/2011 lub – w braku takiej zmiany formy – utrata statusu lokalnej grupy działania.

37 W tych okolicznościach na pytania czwarte, piąte i siódme należy odpowiedzieć, że prawo Unii nie stoi co do zasady na przeszkodzie temu, aby uregulowanie krajowe, które przewiduje, iż lokalne grupy działania mogą prowadzić swą działalność jedynie w określonej formie prawnej, mogło być stosowane po upływie rocznego okresu przejściowego w odniesieniu do lokalnych grup działania, które zostały utworzone w innej formie prawnej na podstawie wcześniej obowiązującego uregulowania krajowego, mimo że programy pomocowe są już realizowane, a związany z nimi okres programowania właśnie trwa. Sąd odsyłający musi jednak upewnić się, czy – w szczególności ze względu na indywidualne cechy wspomnianych kolejnych uregulowań krajowych i ich konkretne skutki – stosowanie nowego uregulowania w odniesieniu do takich lokalnych grup działania dookreśla korzystanie z zakresu swobodnego uznania przyznanego państwom członkowskim na mocy rozporządzenia nr 1698/2005 w taki sposób, iż granice wyznaczone przepisami tego rozporządzenia pozostają nieprzekroczone, a stosowanie to odbywa się z poszanowaniem postanowień karty oraz ogólnych zasad prawa Unii.

W przedmiocie pytania szóstego

38 W pytaniu szóstym sąd odsyłający zmierza w istocie do ustalenia skutków, jakie przepisy rozporządzeń nr 1698/2005 i nr 1974/2006 mogą mieć dla zobowiązań zaciągniętych i praw nabytych przez lokalną grupę działania w wypadku jej likwidacji.

39 W tym zakresie należy przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem w ramach współpracy pomiędzy Trybunałem i sądami krajowymi ustanowionej w art. 267 TFUE jedynie do sądu krajowego, przed którym zawisł spór i na którym spoczywa odpowiedzialność za przyszły wyrok, należy, przy uwzględnieniu okoliczności konkretnej sprawy, zarówno ocena, czy dla wydania wyroku jest mu niezbędne uzyskanie orzeczenia prejudycjalnego, jak i ocena znaczenia pytań, które zadaje Trybunałowi. W konsekwencji jeśli postawione pytania dotyczą wykładni prawa Unii, Trybunał jest co do zasady zobowiązany do wydania orzeczenia (zob. w szczególności wyrok z dnia 24 kwietnia 2012 r. w sprawie C-571/10 Kamberaj, pkt 40 i przytoczone tam orzecznictwo).

40 Jednakże w celu określenia swojej właściwości Trybunał powinien zweryfikować okoliczności, w jakich zwrócił się do niego sąd krajowy. Idea współpracy, która powinna bowiem przyświecać funkcjonowaniu instytucji wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym, zakłada, że sąd krajowy ze swojej strony będzie miał wzgląd na powierzone Trybunałowi zadanie, którym jest przyczynianie się do sprawowania wymiaru sprawiedliwości w państwach członkowskich, a nie wyrażanie opinii doradczych na pytania ogólne lub hipotetyczne (zob. ww. wyrok w sprawie Kamberaj, pkt 41 i przytoczone tam orzecznictwo).

41 W tej kwestii należy wskazać, że odrzucenie wniosku sądu krajowego jest możliwe jedynie wtedy, gdy wykładnia prawa Unii, o którą wnioskowano, pozostaje w sposób oczywisty bez związku ze stanem faktycznym czy z przedmiotem sporu w postępowaniu głównym, gdy problem ma charakter hipotetyczny lub gdy Trybunał nie dysponuje informacjami o okolicznościach faktycznych i prawnych niezbędnymi do udzielenia użytecznej odpowiedzi na pytania, które zostały mu postawione (zob. ww. wyrok w sprawie Kamberaj, pkt 42 i przytoczone tam orzecznictwo).

42 W niniejszej sprawie należy zauważyć, że postępowanie główne dotyczy toczącego się pomiędzy DZNLN a vidékfejlesztési miniszter sporu w przedmiocie zgodności z prawem decyzji, w drodze której minister odebrał DZLN status lokalnej grupy działania.

43 Z żadnej zawartej we wspomnianej decyzji informacji nie wynika natomiast, by spór, do którego rozstrzygnięcia sąd odsyłający został powołany, dotyczył ponadto tego, co miałoby się stać ze zobowiązaniami zaciągniętymi lub z prawami nabytymi przez taką lokalną grupę działania, a zatem należy stwierdzić w tym zakresie, że sąd odsyłający nie wykazał, w jaki sposób pytanie przedstawione Trybunałowi mogłoby mieć związek ze stanem faktycznym lub z przedmiotem zawisłego przed nim sporu (zob. podobnie ww. wyrok w sprawie Kamberaj, pkt 57).

44 W tych okolicznościach należy uznać, że wspomniane pytanie nie dotyczy interpretacji prawa Unii, która byłaby obiektywnie potrzebna sądowi odsyłającemu do wydania orzeczenia (zob. podobnie postanowienie z dnia 24 marca 2011 r. w sprawie C-194/10 Abt i in., pkt 37, 38 i przytoczone tam orzecznictwo).

45 W konsekwencji pytanie szóste jest oczywiście niedopuszczalne.

W przedmiocie kosztów

46 Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (dziewiąta izba) orzeka, co następuje:

1) **Przepisy rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005 z dnia 20 września 2005 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW), w szczególności art. 61 i 62 tego rozporządzenia, należy interpretować w ten sposób, że nie wymagają one ani co do zasady nie zakazują przyjęcia przepisów krajowych przewidujących, że lokalna grupa działania spełniająca wszystkie warunki wymienione w art. 62 ust. 1 tego rozporządzenia może prowadzić działalność tylko w określonej formie prawnej. Sąd odsyłający musi jednak upewnić się, że takie uregulowanie nie stoi – ze względu na wszystkie swe istotne cechy – na przeszkodzie możliwości bezpośredniego zastosowania rzeczonego rozporządzenia i że dookreśla ono korzystanie z zakresu swobodnego uznania przyznanego państwom członkowskim na mocy tego rozporządzenia w taki sposób, iż granice wyznaczone jego przepisami pozostają nieprzekroczone. Sąd odsyłający musi podobnie upewnić się, że to uregulowanie krajowe jest zgodne z postanowieniami Karty praw podstawowych Unii Europejskiej i z ogólnymi zasadami prawa Unii.**

2) **Prawo Unii nie stoi co do zasady na przeszkodzie temu, aby uregulowanie krajowe, które przewiduje, iż lokalne grupy działania mogą prowadzić swą działalność jedynie w określonej formie prawnej, mogło być stosowane po upływie rocznego okresu przejściowego do lokalnych grup działania, które zostały utworzone w innej formie prawnej na podstawie wcześniej obowiązującego uregulowania krajowego, mimo że programy pomocowe są już realizowane, a związany z nimi okres programowania właśnie trwa. Sąd odsyłający musi jednak upewnić się, czy – w szczególności ze względu na indywidualne cechy wspomnianych kolejnych uregulowań krajowych i ich konkretne skutki – stosowanie nowego uregulowania w odniesieniu do takich lokalnych grup działania dookreśla korzystanie z zakresu swobodnego uznania przyznanego państwom członkowskim na mocy rozporządzenia nr 1698/2005 w taki sposób, iż granice wyznaczone przepisami tego rozporządzenia pozostają nieprzekroczone, a stosowanie to odbywa się z poszanowaniem postanowień Karty praw podstawowych Unii Europejskiej oraz ogólnych zasad prawa Unii.**

Podpisy